НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ,
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ І МИСТЕЦТВ

Кафедра мистецьких дисциплін

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання та захисту кваліфікаційних робіт
здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент»
Галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
Кваліфікація: Бакалавр менеджменту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
Менеджмент соціокультурної діяльності

Чернігів – 2026

УДК 378.091.27:[316.7:005](072)
М 54

Укладач СОЛДАТЕНКО ОЛЕКСАНДР ІГОРОВИЧ,
кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри мистецьких дисциплін
Національного університету «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка

Рецензенти: ЛАДОНЬКО ЛЮДМИЛА СТЕПАНІВНА,
доктор економічних наук, професор, професор кафедри
мистецьких дисциплін Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка;

КОСАЧ ІРИНА АНАТОЛІЇВНА,
доктор економічних наук, професор, професор
кафедри менеджменту та адміністрування
Національного університету «Чернігівська політехніка»

М 54 **Методичні рекомендації до виконання та захисту кваліфікаційних робіт** здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності D3 «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Менеджмент соціокультурної діяльності» / Укл. : Солдатенко О. І. Чернігів: НУЧК, 2026. 60 с.

УДК 378.091.27:[316.7:005](072)

Методичні рекомендації містять вимоги до виконання та захисту кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» (освітньо-професійна програма «Менеджмент соціокультурної діяльності»). Висвітлено порядок підготовки, написання, оформлення, а також процедуру захисту й оцінювання робіт відповідно до стандартів вищої освіти України.

Для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Рекомендовано до видання вченою радою факультету дошкільної,
початкової освіти і мистецтв Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(Протокол №3 від 28.10.2026 р.)

© Солдатенко О.І., 2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....4

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ 7
ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ 9
ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....10
СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....12
ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....15

ВИДИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЇХ ЗМІСТУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА У ВИГЛЯДІ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ 17
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА У ВИГЛЯДІ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ 25

ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ 38

ВИМОГИ ДО ПЕРЕВІРКИ ТЕКСТУ НА ПЛАГІАТ 41

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....43
ОСНОВНА 43
ДОДАТКОВА 45
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ.....46

Додаток 1. ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ.....48
Додаток 2. ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ (ПРОЄКТ) 49
Додаток 3. ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗАЯВИ, ПРО ВІДСУТНІСТЬ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ У КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ РОБОТІ 53
Додаток 4. ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗГОДИ НА ПОДАЛЬШУ ПЕРЕВІРКУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ПЛАГІАТ.....54
Додаток 5. ПАМ'ЯТКА СТУДЕНТУ ЩОДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБОТИ.....55
Додаток 6. ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ДЖЕРЕЛ.....57

ВСТУП

Кваліфікаційна робота – самостійна і логічно завершена робота, що виконується здобувачем вищої освіти на завершальному етапі навчання в Університеті, передбачених навчальним планом та є завершеним науковим дослідженням. Вона є підсумком підготовки здобувачів вищої освіти, у зв'язку з чим зміст роботи і рівень її захисту враховуються як один з основних критеріїв при оцінюванні якості реалізації відповідної освітньо-професійної програми.

Підготовка кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до:

– Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 073 «Менеджмент», який затверджено і введено в дію наказом МОН від 29.10.2018 р. №1165. https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/073-Menedzhment.bakal.06.04.22.pdf

– Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18

– Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка https://drive.google.com/file/d/1ctZx56fWBOap00uWqz55JFlQVwMnNc_8/view?usp=sharing

– Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. https://drive.google.com/file/d/1dARYAPHSOKpJ19QXqpAX_NUuk9efL_-y/view

– Положення про випускну кваліфікаційну роботу/ проект в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. https://drive.google.com/file/d/1TbLQispx8oqvED0klWMIyNFzL137dKs0/view

– Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка https://drive.google.com/file/d/137IaHOHHSjqfBvDPqbltMaTPr25FCzcP/view

– Положення про екзаменаційну комісію Університету. https://drive.google.com/file/d/1B20drJo3LiqYzIGpWib1zmRfcGdtuP43/view

Кваліфікаційна робота виконується відповідно до визначених напрямів наукових досліджень і має на меті виявлення у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня: відповідного рівня теоретичної підготовки, засвоєння знань, навичок наукової роботи, здатності до критичного й креативного мислення, вміння аргументувати власну точку зору та застосовувати здобуті знання для розв'язання науково-практичних завдань зі спеціальності D3 «Менеджмент» (ОПП «Менеджмент соціокультурної діяльності»).

Завдання, які ставляться в роботі, повинні відбивати шляхи досягнення обраної мети дослідження. Вони передбачають виконання контрольно-аналітичних, управлінських функцій, формування навичок аналітичної, прогностичної організаційно-розпорядчої діяльності, а також умінь вести роботу з підготовки управлінських рішень, розробляти пропозиції методично-консультативного характеру.

Виходячи із завдань дослідження, будується структура роботи, що повинна демонструвати логічний зв'язок між досліджуваними явищами, авторське бачення проблеми, та можливості її розв'язання.

Кваліфікаційна робота повинна:

– містити сукупність результатів самостійно проведеного дослідження щодо одного з питань теоретичного і практичного характеру зі спеціальності D3 «Менеджмент» й положень, висунутих автором для публічного захисту кваліфікаційної роботи;

– мати внутрішню єдність;

– свідчити про рівень компетентності автора щодо вирішення обраної проблематики.

Запропоновані автором рекомендації, повинні бути аргументовані і критично оцінені у порівнянні з іншими відомими рішеннями.

Дослідницька частина кваліфікаційної роботи повинна свідчити про рівень професійної підготовки і про вміння здобувача оцінювати обрану методику отримання, обробки, аналізу та інтерпретації матеріалу. Текст кваліфікаційної роботи підлягає обов'язковій перевірці на плагіат для визначення рівня унікальності матеріалу.

Виконання кваліфікаційної роботи передбачає:

– систематизацію теоретичних знань і практичних навичок, отриманих здобувачем вищої освіти за весь період навчання за спеціальністю D3 «Менеджмент» (ОПП «Менеджмент соціокультурної діяльності»);

– оволодіння методиками теоретичного та експериментального дослідження при розв'язанні конкретних проблем, пов'язаних з темою роботи;

– розвиток вмінь та навичок в проведенні аналітичних робіт здобувача вищої освіти до самостійного викладу матеріалу, вміння захищати публічно свою роботу;

– формулювання теми роботи;

– визначення об'єкта і предмета дослідження;

– опрацювання літератури (яка видана за останні 5-10 років);

– організацію та проведення емпіричного дослідження;

– аналіз отриманих результатів;

– самостійне формулювання висновків;

– оформлення результатів згідно з існуючими критеріями та вимогами.

Основною методичною базою написання кваліфікаційних робіт є курсові роботи з «Методики організації культурно-дозвіллєвої діяльності» та «Менеджменту СКД», наукові публікації, тези конференцій виконані здобувачами у процесі навчання у ЗВО. Додаткову інформацію студенти одержують самостійно під час проходження навчальної (ознайомлювальної), виробничої (організаційної), виробничої і науково-дослідної (переддипломної) практик, у процесі підготовки кваліфікаційної роботи, а також від наукових керівників та стейкхолдерів.

Методи навчання:

– робота з навчально-методичною та нормативною літературою (конспектування, тезування);

– самостійна робота (розв'язання програмних завдань);

– індивідуальна науково-дослідна робота студентів.

Комплексний характер кваліфікаційної робіт сприяє поглибленню і розширенню знань здобувачів за фахом, розвитку творчого підходу до розв'язку задач, оволодінню прийомами і методами самостійного дослідження.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Згідно зі «Стандартом вищої освіти України зі спеціальності 073 «Менеджмент», який затверджено і введено в дію наказом МОН від 29.10.2018 р. № 1165, атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Менеджмент соціокультурної діяльності» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи;

Вимоги до кваліфікаційної роботи згідно стандарту:

– Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в сфері управління, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів економічної науки.

– У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та списування.

– Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу.

Мета та завдання кваліфікаційної роботи

Підготовка кваліфікаційної роботи має на *меті* розкрити навички самостійної роботи здобувачів вищої освіти і надати їм можливість оволодіти методикою наукового дослідження та пропонується для публічного захисту.

Мета та завдання роботи повинні бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження.

Завдання, які ставляться в роботі, повинні відбивати шляхи досягнення обраної мети дослідження. Як правило, виходячи із завдань дослідження, будується структура роботи.

Завдання, які вирішуються у кваліфікаційній роботі, передбачають:

– відповідність завдань змісту розділів кваліфікаційної роботи;

– виконання студентами контрольно-аналітичних, управлінських функцій;

– формування у здобувачів вищої освіти навичок аналітичної, прогностичної організаційно-розпорядчої діяльності;

– набуття умінь вести роботу з підготовки управлінських рішень;

– розробку пропозиції методично-консультативного характеру.

Об'єкт дослідження кваліфікаційної роботи – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обраний для дослідження. Не слід називати об’єктом дослідження конкретне підприємство, організацію, установу чи орган державної влади або його підрозділ, на прикладі якого виконується робота.

Предмет дослідження – конкретна проблема (завдання), що міститься в межах об’єкта дослідження.

Методи досліджень – спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах соціокультурної діяльності.

Елементи наукової новизни кваліфікаційної роботи повинні мати узагальнюючий характер і містити власні висновки та рекомендації з предмету дослідження.

Практична значущість кваліфікаційної роботи повинна містити результати самостійно проведених здобувачем вищої освіти досліджень, що можуть бути впроваджені в діяльність підприємств, установ, організацій соціокультурної сфери.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи має містити назви статей, тез доповідей, підготовлених за матеріалами дослідження, виступи на науково-практичних конференціях.

ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

На основі «Положення про випускну кваліфікаційну роботу/ проект в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка» кафедра мистецьких дисциплін розробляє відповідні методичні рекомендації до написання кваліфікаційної роботи з урахуванням наукових досліджень у рамках ОПП «Менеджмент соціокультурної діяльності» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, за спеціальністю D3 «Менеджмент», галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право».

Керівник кваліфікаційної роботи

Керівником кваліфікаційної роботи призначається викладач кафедри, який має науковий ступінь та вчене звання. Як виняток, можуть залучатися також висококваліфіковані фахівці, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, з інших закладів вищої освіти та наукових установ.

Керівник кваліфікаційної роботи:

– подає на засідання кафедри для розгляду та затвердження завдання до виконання кваліфікаційної роботи (додаток 2);

– проводить консультації з методики написання роботи та її змісту;

– контролює хід дотримання плану-графіка роботи (додаток 2);

– складає письмовий відгук про роботу (додаток 2).

За одним керівником закріплюється не більше 5-ти здобувачів вищої освіти.

Здобувачу вищої освіти надається право обрати тему з переліку, визначеного кафедрою мистецьких дисциплін та написати заяву на затвердження теми кваліфікаційної роботи або запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розробки. Тема має бути погоджена з науковим керівником кваліфікаційної роботи та затверджена протоколом кафедри мистецьких дисциплін.

Теми кваліфікаційних робіт мають бути пов'язані з ОПП «Менеджмент соціокультурної діяльності» та з проблематикою науково-дослідних робіт кафедри мистецьких дисциплін. Не дозволяється декільком здобувачам вищої освіти готувати квалі-

фікаційні роботи за однаковими темами та подібними планами (денної та заочної форм навчання).

Здобувач вищої освіти несе відповідальність за дотримання встановлених вимог до кваліфікаційної роботи і регламенту її виконання та зобов'язаний регулярно відвідувати консультації наукового керівника, подавати йому матеріал згідно календарного плану виконання кваліфікаційної роботи (проєкту) (Додаток 2), узгоджувати зміст і хід виконання визначених етапів, усувати зазначені керівником недоліки.

У виняткових випадках, за заявою здобувача вищої освіти, погодженою з завідувачем кафедри мистецьких дисциплін; деканом факультету дошкільної, початкової освіти і мистецтв; проректором з науково-педагогічної та навчальної роботи; здобувачу вищої освіти може бути замінено наукового керівника або скоригована тема кваліфікаційної роботи, що оформляється відповідним наказом ректора Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Метою виконання кваліфікаційної роботи є осмислення проблеми, предмета й об’єкта наукового дослідження, застосування теоретичних знань і практичних навичок для вирішення конкретних завдань.

Кваліфікаційна робота вимагає від здобувачів вищої освіти:

– наукового обґрунтування актуальності теми;

– визначення мети, завдань;

– опису методів дослідження;

– чіткості побудови та логічної послідовності при викладенні матеріалу;

– вміння опрацьовувати та узагальнювати зібраний матеріал з обраної теми;

– відображення проблематики напрямів діяльності, основних виробничих функцій та типових завдань діяльності, що формують складові професійної компетентності випускника.

Календарний план-графік виконання кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти складається науковим керівником, обговорюється на засіданні кафедри і затверджується протоколом та передбачає такі етапи:

– визначення напряму дослідження та затвердження теми кваліфікаційної роботи (вибір теми, визначення мети, завдань, об'єкта та предмету дослідження);

– складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання кваліфікаційної роботи (складання плану, підбір і опрацювання списку літературних джерел, збирання, аналітичне опрацювання статистичного матеріалу);

– представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу кваліфікаційної роботи;

– представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу кваліфікаційної роботи;

– представлення закінченої кваліфікаційної роботи на кафедру;

– підготовка та проведення попереднього захисту кваліфікаційних робіт (за 9-10 днів);

– підготовка та отримання письмового відгуку наукового керівника на кваліфікаційну роботу (за 7-8 днів);

– зовнішнє рецензування кваліфікаційної роботи (за 5-6 днів);

– вирішення питання про допуск кваліфікаційної роботи до захисту (за 5 днів);

– направлення кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту;

– захист кваліфікаційної роботи.

У випадку недотримання встановлених вимог, науковий керівник не пізніше як за 30 днів до засідання екзаменаційної комісії із захисту кваліфікаційних робіт надає відповідну інформацію завідувачу кафедри мистецьких дисциплін.

СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Структура кваліфікаційної роботи, як правило, включає:
– титульну сторінку (Додаток 1);
– завдання;
– зміст;
– вступ;
– основну частину;
– висновки;
– список використаних джерел;
– додатки тощо.

У *вступі* зазначається:

– *актуальність теми* та ступінь її розробленості в теорії і практиці менеджменту соціокультурної сфери;

– *формулювання мети і основних завдань*, визначених для досягнення поставленої мети;

– *об'єкт і предмет дослідження* (відповідно до вимог спеціальності «Менеджмент»);

– *база дослідження та зв'язок роботи з практичною діяльністю* конкретного підприємства, установи, організації соціокультурної сфери;

– *методи дослідження*, що застосовувалися для вирішення поставлених завдань (статистичні, аналітичні, управлінського моделювання, фінансові розрахунки тощо);

– *систематизація та узагальнення* результатів раніше проведених теоретичних досліджень з обраного напряму;

– *результати діагностичного аналізу* та оцінки стану діяльності об'єкта дослідження, виявлення існуючих проблем і протиріч;

– *розробка та оцінка альтернативних підходів* до вирішення визначених проблем, у тому числі обґрунтування управлінських рішень як фактору мінімізації ризиків і кризових ситуацій;

– *удосконалення теоретико-методичних і практичних підходів* до формування організаційно-економічних, маркетингових чи фінансових механізмів розв'язання існуючої проблеми;

– *наукова новизна* та теоретична цінність отриманих результатів;

– *практична значущість* (опис конкретного прикладного продукту, проєкту чи рекомендацій, які можуть бути впроваджені в діяльність установ соціокультурної сфери);

– *апробація результатів дослідження* (публікації, участь у конференціях тощо).

Основна частина кваліфікаційної роботи може мати декілька розділів та підрозділів, у яких:

– викладаються теоретичні аспекти теми на підставі аналізу використаних публікацій,

– розглядаються дискусійні питання,

– формулюється позиція автора,

– проводиться опис власних спостережень, методики дослідження.

Розділи й підрозділи повинні мати заголовки, які відображають їх зміст.

У ***першому розділі*** основної частини розглядаються:

– теоретичні та методологічні аспекти досліджуваної проблеми;

– аналітичний огляд літературних джерел з предмета наукового дослідження;

– критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх наукова класифікація;

– основні фактори впливу на стан і розвиток досліджуваного об'єкта тощо;

– теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та тенденції розвитку предмета дослідження;

– методологічні підходи, які повинні мати елементи полемічності, розкривати власну позицію щодо предмета дослідження.

Все це створює передумови для проведення у наступному розділі власних наукових досліджень.

При виконанні ***другого розділу*** студент використовує фактичні матеріали, зібрані під час проходження практики. Ці матеріали мають бути досить повними і достовірними, щоб на їх основі можна було:

– проаналізувати стан справ;

– розкрити резерви і намітити шляхи їх використання;

– усунути розкриті недоліки у роботі підприємства, організації чи установи.

Варто уникати непотрібних відомостей, відбираючи тільки ті, які будуть використані для обґрунтування висновків і рекомендацій кваліфікаційної роботи.

Третій розділ містить декілька взаємопов'язаних підрозділів, в яких надано конкретні науково обґрунтовані пропозиції, проєкти інноваційного характеру щодо підвищення ефективності діяльності підприємства, організації, установи. У цьому розділі розкривається зміст і результати власних наукових досліджень, подаються конкретні методики і моделі.

У ***висновках*** підводяться підсумки роботи, формулюються основні результати виконання завдань, до яких дійшов автор, а також рекомендації про можливість впровадження отриманих результатів дослідження у практичну діяльність.

Список використаних джерел складається з урахуванням правил оформлення бібліографії, чинним на момент написання кваліфікаційної роботи та містить: наукову літературу й матеріали періодичних видань, практичні матеріали тощо.

Додатки в роботі можуть бути подані у вигляді:
– первинних документів організації чи установи;
– графіків;
– анкет;
– таблиць;
– схем;
– інструкцій;
– положень;
– правил;
– результатів соціологічних досліджень;
– аналітичних довідок, що ілюструють зміст роботи.

Завершена й підписана здобувачем вищої освіти кваліфікаційна робота подається на кафедру не пізніше 10-15 робочих днів для перевірки на наявність плагіату. Разом з відгуком наукового керівника в установлений термін кваліфікаційна робота подається на кафедру та реєструється в спеціальному журналі.

ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які успішно виконали навчальний план у повному обсязі.

Кваліфікаційна робота подається науковому керівнику для перевірки її змісту та структури у терміни, що визначені у Завданні, але не пізніше, ніж за 15 днів до засідання екзаменаційної комісії.

Науковий керівник перевіряє на відповідність встановленим вимогам оформлення кваліфікаційної роботи та надає відгук, в якому зазначається:

– актуальність теми дослідження;

– повнота розкриття теми;

– використані методи дослідження;

– рівень набутих у процесі навчання теоретичних знань, використаних при виконанні дослідження;

– вміння самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми, логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки;

– участь здобувача вищої освіти у наведених експериментальних дослідженнях, теоретичній обробці отриманих результатів;

– перспективність запропонованих рекомендацій;

– недоліки у роботі та зауваження;

– рекомендація до захисту.

З метою визначення якості та ступеня готовності до захисту кваліфікаційної роботи кафедра мистецьких дисциплін може організовувати її попередній захист з презентацією здобувачем вищої освіти основних положень.

Захист кваліфікаційної роботи проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії, затвердженої наказом ректора Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

На захист кваліфікаційної роботи відводиться до 30 хвилин.

Порядок захисту роботи передбачає:

– представлення здобувача вищої освіти та поданих ним документів;

– виступ здобувача вищої освіти до 10 хвилин, під час якого він використовує необхідні матеріали із застосуванням мультимедійних засобів, зміст та якість яких перевіряє науковий керівник;

– відповіді здобувача вищої освіти на запитання членів екзаменаційної комісії;

– виступ наукового керівника або представлення його відгуку;

– наукова дискусія з представлених питань кваліфікаційної роботи.

За результатами публічного захисту кваліфікаційної роботи на закритому засіданні екзаменаційної комісії більшістю голосів приймається рішення щодо оцінки захисту і роботи (враховуючи відгук керівника, зміст доповіді, відповіді на запитання).

Рішення приймається більшістю голосів членів комісії, які беруть участь у засіданні, і оголошуються здобувачам вищої освіти у день захисту. При рівній кількості голосів «за» і «проти» голос голови екзаменаційної комісії є вирішальним.

Після завершення роботи екзаменаційної комісії по захисту кваліфікаційних робіт секретар екзаменаційної комісії виставляє оцінки у залікові книжки.

У разі неявки здобувача вищої освіти на засідання екзаменаційної комісії з поважних причин захист кваліфікаційної роботи переноситься на більш пізній термін, визначений у графіку роботи екзаменаційної комісії.

У разі неявки здобувача вищої освіти на захист кваліфікаційної роботи з неповажних причин він вважається таким, що не використав свою можливість. До екзаменаційної відомості вноситься оцінка «незадовільно «F», здобувачу вищої освіти видається академічна довідка і захист роботи переноситься на наступний рік.

ВИДИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЇХ ЗМІСТУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА У ВИГЛЯДІ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Дипломна робота – це завершене дослідження, присвячене вивченню різних аспектів і проблем управління підприємствами соціокультурної сфери, а також розробці шляхів їх вирішення, що має на меті систематизацію, узагальнення та перевірку спеціальних теоретичних знань і практичних навичок здобувача вищої освіти.

Дипломна робота може в свою чергу виконуватися у вигляді:
– дослідницької;
– практико-орієнтованої.

Тематика дипломних робіт, науковий апарат, структура опрацьовуються відповідно до загальних вимог до виконання кваліфікаційна робіт, з урахуванням спеціальних вимог.

Дослідницький вид дипломної роботи

Виконання дослідницького виду дипломної роботи передбачає поглиблене теоретичне і емпіричне опрацювання теми дослідження (аналіз експериментів, спостережень, літературних джерел із досліджуваного питання).

Здобувачі вищої освіти повинні здійснити відбір, ретельне вивчення, систематизацію літератури, нормативної документації, методичних, статистичних та інтерактивних джерел інформації. Обсяг опрацьованої інформації має бути достатнім для подальшого проведення всебічного і глибокого аналізу досліджуваної проблеми. Основні положення необхідно не тільки цитувати, а й давати їм аргументоване обґрунтування.

Далі відповідно до поставлених завдань, проводиться всебічний аналіз зібраних матеріалів по проблемному полю дослідження, робляться відповідні узагальнення і висновки, виробляється власна

позиція щодо визначення способів теоретичного осмислення досліджуваної проблеми.

Зміст основної частини дипломної роботи передбачає глибоке теоретичне вивчення теми дослідження з менеджменту соціокультурної діяльності на основі узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду, а також комплексний аналіз діяльності об'єкта дослідження.

Вивчення сучасного стану проблеми здійснюється у різних напрямах: історичному, психологічному, соціальному, економічному, етичному, тощо. Воно передбачає застосування: загальнонаукових (аналіз, узагальнення, систематизація) та конкретнонаукових методів наукового пізнання; методів дослідження (логіко-історичного, системного підходу та структурного аналізу); законів і правил логіки; законів відображення дійсності у мисленні та низки філософських категорій пізнання (аналіз і синтез; дедукція та індукція; узагальнення й порівняння; сходження від абстрактного до конкретного і навпаки).

Для виконання дослідницького виду дипломної роботи використовується різні джерела інформації:

– науково-теоретична література (монографії, статті, навчальні посібники, тощо);

– нормативно-законодавчі матеріали;

– акти (документи юридичного характеру, які встановлюють відносини між фізичними і юридичними особами);

– звітна документації закладів СКС, вивчена здобувачем під час проходження практик;

– статистичні дані (демографічні, економічні);

– публіцистичні видання;

– періодична преса.

Методична база дослідження передбачає поєднання різноманітних методів дослідження: емпіричні (опитування, анкетування, інтерв'ювання, статистичні методи, аналіз управлінських рішень, спостереження, вимірювання і т.д.); теоретичні (формалізація, класифікація, узагальнення, синтез, абстрагування, ідеалізація і т.д.).

Структурними компонентами дослідницької дипломної роботи є:

– теоретична частина;

– аналітична частина;

– правова частина;

– рекомендації або пропозиції теоретичного характеру, що стосуються вивчення окремих аспектів досліджуваної проблеми в сфері соціально-культурної діяльності.

Теоретична частина основного змісту дослідницької дипломної роботи присвячена розкриттю сутності основних понять, теоретичному опису досліджуваної проблеми:

– висвітлюються теоретичні та методичні позиції різних авторів;

– наводяться статистичні та практичні дані, що дозволяють у подальшому охарактеризувати сучасний стан об'єктно-предметного поля дослідження;

– розглядаються різні підходи до вирішення проблем.

В аналітичній частині дається:

– аналіз основних напрямів діяльності досліджуваного об'єкта, стану виявлених проблем, причин, що викликають як позитивні, так і негативні зміни;

– оцінка сучасного та перспективного розвитку розглянутого аспекту соціально-культурної діяльності.

– отримані результати представляються здобувачем в узагальненому вигляді.

Правова частина може бути включена в якості додаткового розділу. Вона передбачає:

– аналіз існуючої нормативно-законодавчої бази по темі дослідження;

– оцінку її розробленості;

– подання відповідних пропозицій та рекомендацій щодо подальшої опрацювання;

– складання правової документації щодо розглянутого аспекту соціально-культурної діяльності.

Приклади тематики дослідного виду дипломних робіт:

1. Менеджмент Культурно-спортивного комплексу Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка в системі розвитку культурно-освітнього середовища міста.

2. Організаційно-управлінські механізми забезпечення дозвілля молоді в культурно-спортивних установах територіальних громад Чернігівщини.

3. Управлінські аспекти розвитку послуг із організації сімейного дозвілля в м. Ніжин.

4. Організаційно-економічний механізм підготовки та проведення національних фестивалів для студентської молоді м. Чернігова.

Об'єктом дослідницького виду дипломних робіт, можуть бути, наприклад:

– процес управління розвитком культурно-освітнього середовища міста Чернігова;

– процес управління та організації молодіжного дозвілля в культурно-спортивних закладах;

– управління соціокультурними проєктами та послугами із організації сімейного дозвілля (на прикладі...);

– управління підготовкою та проведенням масових заходів етнокультурної спрямованості у закладах вищої освіти / закладах культури.

Об'єкт майже завжди повинен починатися зі слів чи містити поняття:

– «Процес управління...»

– «Система менеджменту...»

– «Організаційно-управлінська діяльність...»

– «Управління проєктами / послугами / ресурсами...»

Предметом дослідницького виду робіт може бути дослідження:

– Механізми управління та ефективного використання ресурсно-інфраструктурного потенціалу культурно-спортивного комплексу університету;

– Організаційно-управлінські технології та методи забезпечення дозвіллєвої діяльності молоді в установах ТГ Чернігівського регіону;

– Організаційно-економічні засади та інструменти менеджменту соціокультурних проєктів сімейного дозвілля на муніципальному рівні (на прикладі м. Ніжин);

– Організаційно-управлінський механізм підготовки, маркетингового просування та проведення національно-патріотичних фестивальних проєктів;

Всі структурні компоненти повинні бути узгоджені між собою, відображати сутність поставленої проблеми, сформульованих завдань і визначати послідовність кроків до досягнення мети.

Наприклад:

Тема: Менеджмент молодіжного дозвілля в культурно-спортивних установах територіальних громад Чернігівського регіону.

Об'єкт дослідження: Процес управління молодіжною дозвіллєвою діяльністю в культурно-спортивних установах територіальних громад.

Предмет дослідження: Організаційно-управлінські механізми, методи та інструменти менеджменту із забезпечення та розвитку дозвіллєвих послуг для молоді в культурно-спортивних установах територіальних громад Чернігівського регіону.

Мета: Обґрунтування теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення системи менеджменту молодіжного дозвілля в культурно-спортивних установах територіальних громад Чернігівського регіону.

Завдання:

1. Теоретично обґрунтувати сутність, специфіку та сучасні підходи до менеджменту молодіжного дозвілля в соціокультурній сфері.
2. Систематизувати організаційно-управлінські форми, методи та технології надання дозвіллєвих послуг молоді в культурно-спортивних закладах.
3. Проаналізувати сучасний стан та тенденції управління діяльністю культурно-спортивних установ у територіальних громадах Чернігівського регіону.
4. Оцінити ефективність використання управлінських та ресурсно-організаційних інструментів реалізації молодіжних дозвіллєвих проектів/програм у громадах Чернігівщини.
5. Розробити комплекс практичних рекомендацій та проектних рішень щодо підвищення ефективності менеджменту молодіжного дозвілля в культурно-спортивних установах регіону.

Результатом даного виду роботи має стати теоретично, емпірично і логічно обґрунтоване уявлення про об'єкт у предметному полі дослідження.

Практико-орієнтований вид дипломної роботи

Підготовка практико-орієнтованої дипломної роботи передбачає дослідження управлінської діяльності конкретного закладу (підприємства, організації) соціокультурної сфери та розробку прикладних рекомендацій чи проєктних рішень щодо її вдосконалення. Результатом дослідження можуть виступати розроблені пропозиції і рекомендації не тільки теоретичного, а й методичного, практичного характеру, адресовані установам соціокультурної сфери.

Практико-орієнтований напрям дипломної роботи передбачає:

– теоретичний характер дослідження;

– предметне вивчення, систематизацію та узагальнення досвіду практичної діяльності конкретних установ СКС;

– визначення способів найбільш продуктивного розв'язання виявлених професійних управлінських проблем.

Тематика практико-орієнтованих робіт залежить від конкретних проблем, напрямів, сучасних тенденцій розвитку соціокультурної діяльності організацій СКС на муніципальному, регіональному і локальному рівнях.

Приклади тематики практико-орієнтованих робіт:

1. Управління розробкою та просуванням дитячих культурно-дозвіллєвих програм у закладах культури м. Чернігова.

2. Проєктний менеджмент у діяльності молодіжного клубу «Покоління» м. Чернігова: розробка та впровадження нових соціокультурних послуг.

3. Управління соціокультурними проєктами Центру фольклору та етнографії (Назва національно-культурного центру) м. Чернігова.

4. Розробка та впровадження PR-проєкту із просування соціокультурної діяльності НУ «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

У змісті практико-орієнтованої дипломної роботи може бути представлено:

– характеристика основних напрямків діяльності та аналіз нормативно-правової бази установи СКС;

– визначення специфіки, форм, методів СКД конкретної установи СКС та аналіз проблемних питань, виявлених у практичній діяльності;

– розробка методичних рекомендацій, пропозицій щодо проведення різних заходів та реалізації інноваційних форм і методів роботи, орієнтованих на сучасні технології СКД з обґрунтуванням і послідовним описом пропонованих рішень виявлених проблем.

Всі компоненти наукового апарату практико-орієнтованої дипломної роботи повинні бути узгоджені між собою, відображати сутність досліджуваної проблеми, об'єкт і предмет дослідження.

Структурний зміст практико-орієнтованої дипломної роботи повинен відповідати цілям, поставленим завданням та відображати сутність досліджуваної проблеми.

Об'єктом практико-орієнтованого виду кваліфікаційної роботи є система управління, практична діяльність або окремі управлінські й виробничо-операційні процеси конкретної організації (підприємства, закладу) соціокультурної сфери.

Предметом практико-орієнтованого виду кваліфікаційної роботи може бути дослідження:

– організаційно-управлінські механізми функціонування та розвитку культурно-дозвіллєвого комплексу (Назва);

– управлінські інструменти та технології цифровізації музейної діяльності (на прикладі (Назва музею));

– маркетингові стратегії та інструменти просування послуг клубних установ м. Чернігова (або (Назва закладу)).

У структурно-змістовному плані практико-орієнтована робота, як і теоретична дипломна робота, включає в себе теоретичну частину і практико-орієнтовану частину, що має ключове значення.

Практико-орієнтована частина передбачає:

– вивчення предмету дослідження, тобто практичного досвіду роботи, спрямованої на вирішення проблеми,

– визначення та розробку пропозицій, орієнтованих на розвиток технологій, форм і методів управління СКД в установах соціокультурної сфери.

Додаткові розділи можуть включати:

– правову частину;

– економічні розрахунки показників ефективності заходів;

– рекомендації, пропозиції теоретичного і практичного характеру з вивчення проблем Менеджменту соціокультурної діяльності.

Приклад:

Тема: Управління розробкою та реалізацією соціокультурних проєктів у КП «Міський Палац культури» Чернігівської міської ради.

Об'єкт дослідження: Процес управління соціокультурною та дозвіллєвою діяльністю комунального підприємства «Міський Палац культури» м. Чернігова.

Предмет дослідження: Організаційно-управлінські механізми, методи та проєктний інструментарій розробки й надання соціокультурних послуг у КП «Міський Палац культури» м. Чернігова.

Мета: Оцінка сучасної системи менеджменту КП «Міський Палац культури» м. Чернігова та розробка прикладного соціокультурного проєкту (заходів) щодо підвищення ефективності його культурно-дозвіллєвої діяльності.

Завдання:

1. Здійснити теоретичний аналіз сучасних підходів до менеджменту та проєктної діяльності в закладах соціокультурної сфери.
2. Дослідити організаційну структуру, систему управління та ресурсне забезпечення КП «Міський Палац культури» м. Чернігова.
3. Проаналізувати спектр, якість та ефективність реалізації культурно-дозвіллєвих послуг/проєктів даного закладу.
4. Розробити практико-орієнтований соціокультурний проєкт (або заходи з маркетингового просування) для КП «Міський Палац культури» м. Чернігова та розрахувати його бюджет й очікувану ефективність.

В якості основних джерел інформації при написанні даного виду роботи виступають: наукова і теоретична література; статистична та нормативно-правова документація конкретної установи СКС (законодавчі та правові акти, Статут, Положення

тощо); плани роботи; річні звіти діяльності та інша службова документація; матеріали та звітна документація з ознайомчої, організаційної, виробничої, технологічної практик, які стосуються досліджуваної установи. Використання такої інформаційно-теоретичної бази при написанні практико-орієнтованої роботи дозволяє здобувачу виявити не тільки особливості, принципи і проблеми організації СКД, але і системи управління установою СКС у цілому, і на основі отриманих результатів запропонувати інноваційні підходи і способи їх вирішення.

Методичну базу дослідження становлять теоретичні та емпіричні методи дослідження, що використовуються обов'язково.

До особливих вимог, що пред'являються до практико-орієнтованої дипломної роботи відносяться:

– орієнтованість дослідження на вивчення практичного досвіду діяльності установ, центрів, клубів і т.д.

– наявність і обґрунтованість висунутих практико-орієнтованих пропозицій, рекомендацій по вирішення проблеми.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА У ВИГЛЯДІ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ

Дипломний проєкт – це вид кваліфікаційної роботи, підготовка якого передбачає розробку прикладного соціокультурного, маркетингового чи організаційного проєкту, спрямованого на вдосконалення системи управління, підвищення ефективності діяльності або розвиток нових напрямів суб'єктів соціокультурної сфери.

Виконання дипломного проєкту дозволяє здобувачу вищої освіти продемонструвати:

– здатність обґрунтовувати актуальність та концепцію соціокультурного проєкту, визначати його стратегічні цілі, завдання та цільові аудиторії;

– рівень володіння технологіями проєктного менеджменту (Project Management), зокрема плануванням ресурсів, формуванням бюджету, тайм-менеджментом та оцінюванням ризиків;

– здатність розробляти організаційно-управлінський та маркетинговий механізм реалізації проєкту (заходу, програми, ініціативи);

– уміння оцінювати соціальну, комунікативну та економічну ефективність розроблених управлінських рішень.

Тематика дипломних проєктів визначається актуальними проблемами управління в соціокультурній сфері та охоплює напрями діяльності конкретних підприємств, установ, організацій, а також креативних просторів, благодійних фондів та громадських ініціатив.

Об'єктом дипломного проєкту виступає система управління, проєктно-виробнича або соціокультурна діяльність конкретного суб'єкта господарювання (підприємства, закладу, організації) соціокультурної сфери або його структурного підрозділу.

Предметом дипломного проєкту можуть виступати:

– організаційно-економічний та управлінський механізм розробки й реалізації соціокультурного (івент-) проєкту;

– інструменти та технології івент-менеджменту, арт-менеджменту й маркетингового просування соціокультурних послуг;

– інноваційні бізнес-моделі та стратегії фандрайзингу / залучення ресурсів для організацій соціокультурної сфери;

– моделі вдосконалення системи управління соціокультурними процесами на локальному (муніципальному) або регіональному рівнях.

Наприклад:

Тема: Розробка проєкту щодо використання PR-технологій у соціокультурній діяльності Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Об'єкт: Соціокультурна діяльність Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Предмет: Організаційно-управлінські механізми та інструменти впровадження PR-технологій у соціокультурну діяльність університету.

Мета: Розробити прикладний проєкт щодо вдосконалення використання PR-технологій у соціокультурній діяльності Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Завдання:

1. Розкрити сутність, функції та специфіку PR-технологій у соціокультурній сфері.

2. Охарактеризувати сучасний стан та досвід використання PR-технологій у соціокультурній діяльності Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

3. Обґрунтувати стратегічні напрями та інструменти оптимізації PR-супроводу соціокультурних заходів університету.

4. Розробити проєкт щодо впровадження комплексу PR-технологій у соціокультурну діяльність НУ «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка та оцінити його ефективність.

Цільова установка дипломного проєкту спрямована на розробку та обґрунтування прикладних управлінських рішень, соціокультурних проєктів, інноваційних бізнес-моделей та програм розвитку, які забезпечують підвищення ефективності діяльності суб'єктів соціокультурної сфери, розширення спектра якісних соціокультурних послуг та оптимізацію використання їх ресурсного потенціалу.

Метою дипломного проєкту може бути:

– розробка та обґрунтування соціокультурного (івент-, арт-) проєкту чи програми розвитку конкретного суб'єкта господарювання соціокультурної сфери;

– формування маркетингової стратегії та інструментів PR-супроводу соціокультурних послуг/заходів організації;

– розробка організаційно-управлінських механізмів запровадження інноваційних технологій менеджменту в діяльність закладів культури та креативних індустрій;

– обґрунтування проєктної моделі залучення додаткового фінансування (фандрайзинг, краудфандинг, грантові програми) для реалізації соціокультурних ініціатив на локальному чи регіональному рівнях;

– оптимізація системи управління операційними, кадровими та матеріально-технічними ресурсами закладу соціокультурної сфери.

Залежно від структури та специфіки проєкту, *завдання* зазвичай визначаються в такій послідовності:

1. Діагностично-аналітичний етап: комплексний аналіз діяльності та системи управління організації-бази дослідження, всебічна діагностика наявних проблем та ресурсного потенціалу.

2. Концептуально-пошуковий етап: обґрунтування концепції та альтернативних варіантів вирішення управлінської/проєктної проблеми з урахуванням наявних ресурсів та можливих ризиків.

3. Проєктно-конструкторський етап: розробка змістовно-технологічної структури соціокультурного проєкту, його календарного плану, маркетингової стратегії та кошторису (фінансового плану).

4. Організаційно-прикладний етап: визначення організаційно-управлінських умов впровадження проєкту, розробка механізмів його правового, матеріально-технічного та кадрового забезпечення, а також оцінка очікуваної соціальної й економічної ефективності.

Орієнтовна *тематика дипломних проєктів*:

1. Розробка стартап-проєкту та бізнес-плану створення інноваційного Центру культури і дозвілля (на прикладі конкретної громади Чернігівщини).

2. Розробка та організаційно-управлінське забезпечення соціокультурного проєкту сімейного відпочинку (на прикладі КП «Центральний парк культури та відпочинку» м. Чернігова).

3. Івент-менеджмент у соціокультурній сфері: розробка та реалізація етнокультурного фестивального проєкту в м. Чернігові.

4. Розробка та маркетингове просування дитячого культурно-освітнього проєкту на базі закладів культури м. Чернігова.

5. Розробка соціокультурного проєкту популяризації та маркетингу народних ремесел Чернігівського регіону.

Дипломний проєкт за спеціальністю D3 «Менеджмент» (ОПП «Менеджмент соціокультурної діяльності») складається з таких основних частин:

– теоретичної (методологічні засади та зарубіжний/вітчизняний досвід управління відповідними процесами чи проєктами);

– аналітичної (комплексний діагностичний аналіз діяльності конкретної організації, установи чи підприємства соціокультурної сфери);

– проєктної (розробка прикладного управлінського, маркетингового чи організаційного рішення / івент-проєкту);

– розрахунково-економічної (оцінка ресурсного забезпечення, кошторису, економічної та соціальної ефективності розробленого проєкту).

У теоретичній та аналітичній частинах дипломного проєкту здобувач вищої освіти має забезпечити:

– загальну організаційно-економічну характеристику структури та діяльності конкретної установи чи підприємства соціокультурної сфери (основні види діяльності, ринкове позиціонування, фінансово-ресурсний потенціал, підсумки роботи за звітний період);

– проведення управлінського, SWOT- або PEST-аналізу для виявлення внутрішніх проблем, протиріч та ризиків у функціонуванні об'єкта проєктування;

– дослідження ключових показників ефективності (KPI) використання ресурсів, організації бізнес-процесів та надання соціокультурних послуг;

– обґрунтування потенційних можливостей і переваг впровадження інноваційних управлінських, маркетингових чи проєктних технологій для вирішення виявлених проблем.

Проєктний етап кваліфікаційної роботи виконується на основі детального вивчення різних джерел інформації, нормативно-законодавчих матеріалів, правових актів, облікової та звітної бухгалтерської документації, статистичних даних, тощо.

Особлива увага приділяється використанню теоретичних), емпіричних (опитування, анкетування, інтерв'ювання, контент-аналіз), і статистичних методів дослідження (аналіз управлінських рішень, спостереження, вимірювання, тощо).

Проєктна частина кваліфікаційної роботи спрямована на вироблення проєктних рішень, що здійснюється на основі аналізу проведеного у дослідницькій частині роботи і передбачає опрацювання різних напрямів та можливостей подолання проблеми у залежності від конкретних умов реалізації.

Структура проєктної частини кваліфікаційної роботи відображає алгоритм її розробки і реалізації, тобто показує послідовність вирішення завдань: від окреслення «проблемного поля» у рамках тієї чи іншої сфери соціокультурного життя до цільових координат, що характеризують параметри її оптимального стану, а потім до практичних заходів, необхідних для вирішення проблем.

Проєктна частина кваліфікаційної роботи формується з двох блоків, кожен з яких містить свої структурні компоненти.

Структура проєктної частини.

1. Проблемно-цільовий блок:

– обґрунтування проєкту (актуальність);
– цільова аудиторія та стейкхолдери проєкту;
– концепція та ідея проєкту;
– мета та завдання проєкту;
– база та рівень реалізації проєкту;
– календарний план та терміни реалізації;
– нормативно-правове забезпечення проєкту;
– ресурсне та фінансово-економічне забезпечення (бюджет проєкту);
– маркетингове забезпечення та ризик-менеджмент проєкту.

2. Інструментально-змістовний блок:
– етапи реалізації проєкту (життєвий цикл проєкту);
– управлінські напрями та зміст діяльності з реалізації проєкту;
– форми підсумкового результату (продукту) проєкту;
– оцінка ефективності реалізації проєкту;
– очікувані результати реалізації проєкту.

У процесі підготовки проєктної частини кваліфікаційної роботи необхідно послідовно відобразити кожен структурний компонент як проблемно-цільового так і інструментально-змістового блоку:

Характеристика та зміст проблемно-цільового блоку

Обґрунтування проєкту (актуальність):
– визначення пріоритетного напряму розвитку соціокультурної сфери або конкретної організації-бази;
– характеристика проблемного поля (SWOT/PEST-аналіз, опис управлінської чи соціокультурної проблеми, яка зумовлює необхідність реалізації проєкту);
– наведення фактичних даних, результатів попередніх досліджень чи аналізу ринку, що підтверджують важливість вирішення означеної проблеми.

Цільова аудиторія та стейкхолдери проєкту:
– чітке визначення цільових груп споживачів соціокультурного продукту/послуги (соціально-демографічні характеристики, потреби, мотиви, поведінкові особливості);

– ідентифікація стейкхолдерів проєкту (партнери, спонсори, органи місцевого самоврядування, ЗМІ, громадські організації) та їхньої зацікавленості.

Концепція та ідея проєкту: коротке обґрунтування провідної ідеї, унікальної ціннісної пропозиції (UVP) соціокультурного проєкту.

Мета та завдання проєкту:

– мета: чітке відображення очікуваного підсумкового результату за методологією SMART (конкретна, вимірювана, досяжна, релевантна та обмежена в часі);

– завдання: послідовний перелік конкретних кроків, управлінських та організаційних заходів для досягнення поставленої мети.

База та рівень реалізації проєкту:

– база реалізації: суб'єкти господарювання, заклади культури, мистецтва, спорту, освітні та креативні простори, ГО тощо;

– масштаб (рівень) проєкту: локальний (на базі конкретного закладу чи у межах громади/міста), регіональний (Чернігівський регіон) або мережевий/міжрегіональний.

Календарний план та терміни реалізації: визначення загальних термінів та етапів проєкту (ініціація, планування, виконання/ проведення, завершення та оцінка); розробка сіткового графіка або діаграми Ганта.

Нормативно-правове забезпечення проєкту: відповідність нормативно-правовим актам України у сфері культури, законам про авторські права, місцевим програмам та статутним документам бази реалізації.

Ресурсне та фінансово-економічне забезпечення (Бюджет проєкту):

– матеріально-технічне та кадрове забезпечення: розрахунок потреб у приміщеннях, обладнанні, персоналі та залучених фахівцях;

– фінансово-економічне обґрунтування: розробка кошторису (бюджету) витрат, визначення джерел фінансування (власні кошти, бюджетні дотації, гранти, спонсорство, продаж квитків/ послуг);

– оцінка ефективності: прогнозування соціально-економічного, комунікативного та культурного ефекту від реалізації проєкту.

Маркетингове забезпечення та ризик-менеджмент проєкту:

– розробка медиа-плану та каналів PR-просування проєкту;

– оцінка потенційних ризиків (фінансових, організаційних, форс-мажорних) та визначення заходів щодо їх мінімізації.

Характеристика та зміст інструментально-змістовного блоку

У ньому відображені етапи та основний зміст діяльності у рамках реалізації проєкту. Цей розділ здобувачу вищої освіти доцільно оформити у змістовно повному текстовому та табличному варіантах, що дозволить оперативно оцінити проєкт і отримати інформацію у необхідному обсязі.

1. Етапи реалізації проєкту (життєвий цикл проєкту): Рекомендовано викладати у текстовій формі та систематизувати у вигляді календарного графіка (або діаграми Ганта) за такими етапами:

– ініціація та концептуалізація: аналіз ринку/потреб, проведення SWOT-аналізу, формування візії та концепції проєкту;

– проєктно-планувальний етап: розробка детального плану заходів, розрахунок кошторису (бюджету), формування системи маркетингових комунікацій, розробка матриці ризиків та розподіл завдань у команді;

– виконавчо-операційний етап: безпосередня організація, висвітлення у ЗМІ/соцмережах та проведення соціокультурних заходів чи запуск послуг/продукту;

– контрольно-моніторинговий етап: операційний контроль виконання строків, дотримання бюджету та якості надання послуг;

– завершальний етап та оцінка результатів: підбиття підсумків, підготовка звітного матеріалу, аналіз ефективності та визначення перспектив подальшого розвитку.

2. Управлінські напрями та зміст діяльності з реалізації проєкту: Включає деталізацію конкретних заходів за основними блоками менеджменту:

– організаційно-управлінський блок: формування проєктного офісу/команди, визначення посадових обов'язків, взаємодія зі стейкхолдерами та партнерами;

– маркетингово-комунікаційний блок (PR & Digital): реалізація медіа-плану, просування через SMM, роботу зі ЗМІ, зовнішню рекламу, партнерські канали та систему продажу квитків/послуг;

– фінансово-ресурсний блок: фандрайзинг, грантовий менеджмент, залучення спонсорських пакетів, контроль витрат і надходжень;

– змістовно-технологічний блок: розробка програми заходів, робота з артистами/спікерами/підрядниками, технічне та локаційне забезпечення.

3. Форми підсумкового результату (продукту) проєкту: Залежно від мети, результатом дипломного проєкту з менеджменту може виступати:

– стартап / інституційний проєкт: розробка бізнес-моделі та організація діяльності нового креативного простору, арт-галереї, соціокультурного центру, ГО чи агенції;

– подієвий (івент-) проєкт: організація та проведення фестивалю, конкурсу, виставки, форуму, доброчинної акції чи мережі соціокультурних заходів;

– продукт / послуга: запровадження нової платної чи соціальної послуги, розробка інтерактивного культурно-дозвіллєвого продукту на базі існуючого закладу.

4. Оцінка ефективності реалізації проєкту: Для обґрунтування управлінської доцільності проєкту здобувач вищої освіти розраховує комплексні показники ефективності:

– економіко-фінансові: бюджетна ефективність, окупність витрат, рівень залучення позабюджетних коштів (фандрайзинг/ спонсорство), динаміка доходів від надання соціокультурних послуг;

– маркетингові та комунікативні: кількість залученої цільової аудиторії, показники охоплення у цифрових каналах (SMM, вебсайти), рівень лояльності відвідувачів (NPS);

– соціальні та якісні: ступінь розв'язання виявленої проблеми, динаміка соціокультурної активності в громаді/місті, партнерський ефект.

Алгоритм проведення розрахунків складається з наступних етапів:

1. Розрахунок показників соціальної ефективності діяльності установ СКС

1.1. Відвідуваність культурно-дозвіллєвих заходів, що проводяться державними та муніципальними установами культури у звітному році, розраховується за формулою:

$$В = \frac{Взв}{Чср},$$

де В – відвідуваність культурно-дозвіллєвих заходів, що проводяться державними (муніципальними) установами культури у звітному році; $В_{зв}$ – число відвідувачів культурно-дозвіллєвих заходів у населеному пункті у звітному році; $Ч_{ср}$ – середньорічна чисельність населеного пункту у звітному році.

1.2. Відвідуваність культурно-дозвіллєвих заходів, що проводяться державними (муніципальними) установами культури у році, що передує звітному, розраховується за формулою:

$$\text{Вп} = \frac{\text{Впер}}{\text{Чпер}},$$

де Вп – відвідуваність культурно-дозвіллєвих заходів, що проводяться державними (муніципальними) установами культури у році, що передує звітному; $В_{пер}$ – число відвідувачів культурно-дозвіллєвих заходів у населеному пункті у році, що передує звітному; $Ч_{пер}$ – середньорічна чисельність населеного пункту у році, що передує звітному.

1.3. Динаміка відвідуваності культурно-дозвіллєвих заходів, що проводяться державними та муніципальними установами культури в звітному році по відношенню до попереднього,%, розраховується за формулою:

$$\text{ДВ} = \frac{\text{В}}{\text{Вп}} \times 100\%,$$

де ДВ – динаміка відвідуваності культурно-дозвіллєвих заходів, що проводяться державними (муніципальними) установами культури, %; В – відвідуваність культурно-дозвіллєвих заходів, що проводяться державними (муніципальними) установами культури у звітному році; Вп – відвідуваність культурно-дозвіллєвих заходів, що проводяться державними (муніципальними) установами культури у році, що передує звітному.

Для розрахунків оцінки ефективності діяльності КДЗ, необхідні наступні дані:

1. Число відвідувачів культурно-дозвіллєвих заходів у населеному пункті у звітному році;
2. Середньорічна чисельність населеного пункту у звітному році;
3. Число відвідувачів культурно-дозвіллєвих заходів у населеному пункті у році, що передує звітному;
4. Середньорічна чисельність населеного пункту у році, що передує звітному;
5. Число культурно-дозвіллєвих заходів у звітному році;
6. Число установ культурно-дозвіллєвого типу у населеному пункті у звітному році;
7. Витрати КДЗ всього у звітному році;

8. Витрати КДЗ на соціально значущі заходи за звітний рік;

9. Надходження у КДЗ за звітний рік від основних видів статутної діяльності;

10. Відвідуваність культурно-дозвіллєвих заходів, що проводяться державними (муніципальними) установами культури у році, що передує звітному.

11. Кошторис (бюджет) проєкту: розрахунок прямих і непрямих витрат (оренда, гонорари, маркетинг, матеріали).

12. Джерела фінансування (%): співвідношення власних коштів, спонсорських внесків, грантів (фандрайзинг) та бюджетних асигнувань.

13. Маркетингова та комунікативна ефективність: прогнозоване охоплення цільової аудиторії (Reach), кількість залучених партнерів та згадувань у ЗМІ/соцмережах.

14. Соціально-економічний ефект: ступінь вирішення проблеми, рівень задоволеності аудиторії (NPS), приріст відвідуваності.

2. Підсумкові дані

Підсумковими даними є результати розрахунків, які по мірі проведення фіксуються у таблиці 1.

Таблиця 1

Результати розрахунків та оцінки ефективності проєкту

№ з/п	Найменування показника	База / Пункт розрахунків	Розрахункове значення	Одиниця виміру
Аналіз діяльності установи (базовий стан)				
1	Відвідуваність культурно-дозвіллєвих заходів у звітному році	Формула 1.1		од. / частка
2	Динаміка відвідуваності по відношенню до попереднього року	Формула 1.3		%
3	Кількість культурно-дозвіллєвих заходів на одну установу соціокультурної сфери у звітному році	Статистичний розрахунок		од.
4	Частка соціально значущих заходів від загального числа	Статистичний розрахунок		%

№ з/п	Найменування показника	База / Пункт розрахунків	Розрахункове значення	Одиниця виміру
Ефективність розробленого дипломного проєкту				
5	Загальний кошторис (бюджет) проєкту	Фінансовий план		грн
6	Частка позабюджетних / грантових коштів у фінансуванні	Розрахунок бюджету		%
7	Очікуване охоплення цільової аудиторії (маркетинговий ефект)	Медіа-план		осіб
8	Рентабельність / окупність проєкту або соціальний ефект	Проєктний розрахунок		% / бал

Очікувані результати від реалізації проєкту.

Проєктна частина кваліфікаційної роботи повинна містити матеріал, який має практичну цінність. Всі пропозиції та рекомендації повинні носити конкретний характер, що дозволить здійснити їх практичне застосування.

Основні вимоги, до змісту та результатів кваліфікаційної роботи у вигляді проєкту відображені в методичних вказівках (див. вище).

Особливі вимоги, що пред'являються до проектної частини кваліфікаційної роботи:

– відповідність змісту та спрямування проєкту вимогам спеціальності D3 «Менеджмент» (ОПП «Менеджмент соціокультурної діяльності»);

– обґрунтованість актуальності, соціальної, культурної та економічної значущості проєкту на регіональному чи муніципальному рівні;

– чітка ідентифікація цільової аудиторії, затребуваність очікуваних результатів і зацікавленість стейкхолдерів у його реалізації;

– високий ступінь опрацювання проєктної ідеї, унікальної ціннісної пропозиції та вибору оптимальної стратегії досягнення мети;

– логічна відповідність поставлених завдань загальній меті проєкту, а інструментально-змістовного блоку – заявленим завданням;

– обґрунтованість управлінських пропозицій, методів, форм і технологій розв'язання проблеми, відображених у проєкті;

– наявність детального розрахунково-економічного обґрунтування (кошторису проєкту, джерел фінансування, оцінки ефективності та ризиків);

– оригінальність, інноваційний характер пропонованих рішень та сучасний маркетинговий супровід проєкту (PR, digital-комунікації);

– дотримання логічної будови етапів життєвого циклу проєкту та відповідність механізмів його реалізації очікуваним результатам;

– врахування можливостей взаємодії між суб'єктами господарювання, партнерами, органами влади та громадськістю (волонтерами);

– володіння понятійно-категоріальним апаратом сучасного менеджменту під час виконання та захисту проєктної частини;

– відповідність оформлення дипломного проєкту чинним стандартам та методичним рекомендаціям університету.

Результат роботи над дипломним проєктом повинен демонструвати як чітку технологію впровадження запропонованих управлінських і проєктних рішень, так і обґрунтований прогноз позитивної зміни якісних та кількісних показників діяльності конкретної установи соціокультурної сфери. Проєктні пропозиції повинні мати чіткий практико-орієнтований характер і бути адаптованими до реальних умов функціонування суб'єктів соціокультурного сектору.

ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Кваліфікаційна робота повинна бути актуальна за тематикою. З метою урізноманітнення тематики кваліфікаційних робіт кафедра мистецьких дисциплін і здобувачі можуть звертатися до різних закладів соціокультурної сфери з пропозицією створення напрямів тем.

Тематика кваліфікаційних робіт розробляється НПП кафедри мистецьких дисциплін, розглядається і затверджується на засіданні кафедри. Перелік тем кваліфікаційних робіт щорічно доводиться до відома здобувачів.

Тематика робіт різноманітна і визначає лише напрямки, за якими студент може зробити свій власний вибір. Студент може запропонувати і власну проблему, вирішення якої, на його думку, буде актуальним на сучасному етапі соціокультурного розвитку Чернігівського регіону.

Під час обговорення теми кваліфікаційної роботи з науковим керівником враховуються індивідуальні наукові уподобання здобувача та практичний досвід його роботи у процесі навчальної (ознайомлювальної), виробничої (організаційної), виробничої і науково-дослідної (переддипломної) практик.

Більшість запропонованих студентам тем передбачає:

– комплексний аналіз діяльності конкретної організації;

– розробку управлінських рішень і рекомендацій;

– використання стратегічного, маркетингового або кадрового аналізу;

– проведення дослідження на базі конкретної установи, громади чи регіону;

– наявність практичної (проєктної) частини.

Саме цей перелік найбільш збалансований для ОПП «Менеджмент соціокультурної діяльності»: приблизно 30% тем присвячені управлінню та стратегії, 25% – проєктному, грантовому та фінансовому менеджменту, 20% – маркетингу і комунікаціям, 15% – HR-менеджменту, 10% – культурній політиці, спадщині та розвитку громад.

Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт

1. Адміністративне управління закладами культури (на прикладі ...).
2. Організація роботи органів місцевого самоврядування у соціокультурній сфері (на прикладі ...).
3. Трансформація діяльності центрів культури та дозвілля територіальних громад України в сучасних умовах.
4. Організація культурно-дозвіллєвої діяльності в умовах післявоєнного відновлення територіальних громад України.
5. Управління проєктною діяльністю в соціокультурній сфері (на прикладі ...).
6. Публічне управління розвитком соціокультурної сфери України в умовах децентралізації.
7. Європейські практики культурної політики та можливості їх адаптації в Україні.
8. Маркетинг як сучасна система управління діяльністю організацій сфери культури (на прикладі ...).
9. Формування та реалізація маркетингових комунікацій у соціокультурній сфері (на прикладі ...).
10. Управління розвитком мистецької освіти як складової культурного потенціалу громади.
11. Впровадження інформаційних технологій у діяльність установ соціокультурної сфери (на прикладі ...).
12. Формування цінової та грантової політики закладів культури в сучасних умовах.
13. Міжнародне культурне співробітництво в умовах післявоєнного відродження України (на прикладі ...).
14. Удосконалення організаційно-управлінської структури закладів соціокультурної сфери (на прикладі ...).
15. Розробка стратегії розвитку театральних установ (на прикладі ...).
16. Перспективи розвитку креативних індустрій в Україні (на прикладі регіону або громади).
17. Формування та реалізація державної політики у сфері культури та креативних індустрій.
18. Бізнес-планування діяльності підприємства соціокультурної сфери в сучасних умовах.
19. Управління розвитком закладів культури територіальних громад (на прикладі ...).
20. Реалізація програм культурного розвитку регіону (на прикладі ...).

21. Управління розвитком регіонального культурного простору (на прикладі ...).

22. Управління розвитком аматорського мистецтва та творчих колективів у сільських громадах.

23. Менеджмент виставково-ярмаркової діяльності у сфері культури та креативних індустрій (на прикладі ...).

24. Управління персоналом у соціокультурній сфері (на прикладі ...).

25. Стимулювання і мотивація діяльності персоналу підприємств соціокультурної сфери (на прикладі ...).

26. Менеджмент соціокультурної діяльності громадських організацій.

27. Розвиток малого і середнього підприємництва в соціокультурній сфері сучасної України.

28. Ризики в соціокультурній діяльності: проблеми діагностики та попередження (на прикладі ...).

29. Формування іміджу закладу культури як інструмент підвищення його конкурентоспроможності.

30. Застосування інноваційних технологій управління в соціокультурній сфері.

31. Конкурентоспроможність закладів культури на ринку культурних та креативних послуг регіону.

32. Управління конкурентоспроможністю кадрового потенціалу закладу культури (на прикладі ...).

33. Інтеграція різних видів соціокультурної діяльності в роботі закладу культури (на прикладі ...).

34. Компетентнісний підхід до формування професійних якостей керівника соціокультурного закладу.

35. Формування організаційної культури як чинника конкурентоспроможності закладу культури.

36. Грантовий менеджмент у діяльності закладів культури територіальних громад.

37. Фандрейзинг як інструмент ресурсного забезпечення соціокультурних проєктів.

38. Цифрова трансформація управління закладами культури України.

39. Партнерство закладів культури, бізнесу та громадських організацій у реалізації соціокультурних проєктів.

40. Збереження та популяризація нематеріальної культурної спадщини територіальної громади технологіями сучасного менеджменту.

ВИМОГИ
ДО ПЕРЕВІРКИ ТЕКСТУ НА ПЛАГІАТ

Згідно Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка кожен студент повинен уникати плагіату у кваліфікаційній роботі.

Попередній захист кваліфікаційної роботи студент проходить на кафедрі мистецьких дисциплін у встановлений термін у присутності інших студентів, наукового керівника та комісії (викладачів кафедри мистецьких дисциплін).

До захисту допускаються кваліфікаційні роботи, теми яких затверджені протоколом кафедри; структура, зміст і оформлення відповідають цим методичним рекомендаціям; є позитивний відгук наукового керівника та пройдено перевірку на антиплагіат із дотриманням таких вимог:

Коефіцієнт подібності 1 (КП1) – здійснює пошук запозичених фрагментів довжиною від 5 слів і є основним критерієм оцінки оригінальності тексту. За результатами перевірки за КП1 встановлюються такі порогові рівні:

75% – 100% – робота вважається оригінальною, текст відповідає академічним вимогам та не потребує додаткових дій.

50% – 75% – наявні окремі ознаки академічного запозичення; обов'язково перевіряється наявність коректних посилань на першоджерела для цитованих фрагментів, робота передається на додатковий розгляд наукового керівника.

25% – 50% – наявні помітні ознаки академічного плагіату; робота приймається до розгляду лише за умови її суттєвого доопрацювання здобувачем та обов’язкової повторної перевірки.

Менше 25% – наявні істотні ознаки академічного плагіату (надмірне запозичення тексту), через що робота не допуску до захисту і не приймається до розгляду кафедрою.

Коефіцієнт подібності 2 (КП2) – додатковий аналітичний показник системи StrikePlagiarism, який визначає наявність масивних запозичень (фрагментів довжиною від 25 слів і більше). З метою забезпечення високої якості написання роботи рекомендується уникати великих нецитованих блоків тексту (бажано тримати показник КП2 в межах до 30%).

До захисту кваліфікаційна робота ***не допускається***, якщо:

– робота не відповідає вимогам державних стандартів, означених у методичних рекомендаціях;

– робота написана на тему, яка своєчасно не була затверджена;

– робота виконана не самостійно;

– зміст роботи не розкриває її теми;

– робота недбало оформлена;

– робота не подана у термін, встановлений рішенням кафедри мистецьких дисциплін.

Після написання кваліфікаційній роботи здобувач вищої освіти повинен написати заяву, про те, що у його кваліфікаційній роботі не міститься елементів академічного плагіату (Додаток 3) та згоду про те, що його кваліфікаційна робота буде направлена до репозитарію Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка і збережена у базі даних для майбутньої перевірки плагіату (Додаток 4).

Зброшурований у твердій палітурці рукопис завершеної кваліфікаційної роботи, підписаної студентом та його науковим керівником, автор залишає на кафедрі. У випадку негативної оцінки роботи кафедрою мистецьких дисциплін студенту надається можливість доопрацювання роботи за умови своєчасного подання її на кафедру.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Великочий В. С., Шикеринець В. В. Менеджмент соціокультурної діяльності (самостійна робота студентів). Івано-Франківськ, 2018. 284 с.

2. Виноградова О. В., Євтушенко Н. О., Кононенко Є. Є. Стратегічне планування на підприємстві: маркетинговий аспект. Економіка, менеджмент, бізнес. Київ : Блиц-Информ, 2019. № 4. С. 29-37.

3. Головач Н. М. Менеджмент культури в контексті сучасних соціокультурних перетворень. Культура і сучасність: альманах. Київ: Міленіум, 2017. №2. С. 10-15.

4. Головач Н. М. Трансформація культурної соціалізації сучасної молоді. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал*. Київ: Міленіум, 2017. № 3. С. 43–47.

5. Грушина А. І. Аналіз розвитку системи стратегічного управління фінансовими ресурсами організацій сфери культури. Бізнес Інформ. 2017. № 1. С. 302–307.

6. Джек Траут, Ел Райс. Маркетингові війни Переклад: В'ячеслав Стельмах Київ: «Фабула», 2019. 240 с.

7. Ігнатьєва І. А. Стратегічний менеджмент : підручник. Київ : Каравела, 2019. 464 с.

8. Копієвська О. Р., Шевченко Н. О. Соціокультурний менеджмент: історія, теорія та сучасні практики Київ, 2019. 328 с.

9. Кочубей Н. В. Соціокультурна діяльність: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, Стереотипне видання. 2024. 122 с.

10. Кремадес Алехандро. Мистецтво фандрейзингу. Київ, 2019. 208 с.

11. Менеджмент соціокультурної діяльності. Колективна монографія / Львівський національний університет імені Івана Франка ; упоряд. О. В. Козаренко, наук. ред. В. П. Пасічник. Львів, 2018. 208 с.

12. Міська комплексна програма «Культура і мистецтво м. Чернігова» URL: https://chernigiv-rada.gov.ua/miski-programy/id-1579/ (дата звернення: 17.07.2020).

13. Назарова Г. В., Сотникова Ю. В. Креативна економіка та менеджмент: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 159 с.

14. Положення про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова Каб. Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-п#Text (дата звернення: 17.07.2020).

15. Проєкт Закону України «Про меценатство». URL: http://tur.kosiv.info/regulations/528-zakon-україни-»про-меценатство»-проект.html (дата звернення: 17.07.2020)

16. Проскуріна М. О. Організаційно-економічний механізм культурної індустрії України: Монографія. Київ: Національна академія управління, 2018. 222 с.

17. Свінцицька О. М., Ткачук В .О. Креативна економіка та креативні індустрії: навч. посібн. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 218 с.

18. Солдатенко О. І. Основи менеджменту в галузі культури і мистецтва. Тексти лекцій для студентів спеціальності 025 Музичне мистецтво, / Укл. : Солдатенко О. І. Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 2023. 112 с.

19. Солдатенко О. І. Підготовка менеджерів соціокультурної діяльності до організації дозвілля учнів старших класів. *Вісник ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка*. 2017. Вип. 149. С. 224-227.

20. Солдатенко О. І. Підготовка менеджерів соціокультурної діяльності до організації дозвілля учнів старших класів. *Вісник ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка*. 2017. Вип. 149. С. 224-227.

21. Терентьєва Н. А., Скорик Т. В., Дорошенко Т. В. Підготовка майбутніх фахівців напряму «Менеджмент соціокультурної діяльності»: виклики сучасності. *Вісник Черкаського університету*. 2017. № 17-18. С. 86-94

22. Щербина-Яковлева О. Ю. Менеджмент соціокультурної діяльності як напрям наукового та технологічного знання. Частина 1. Дидактика, логіка, методологія. Суми, 2018. 207 с.

Додаткова

1. Солдатенко О. І. Важливість дисципліни «Менеджмент мистецького туризму» при підготовці майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності у ЗВО. *Особистість та освіта в умовах сучасних соціокультурних викликів: ціннісно-світоглядні та науково-методичні аспекти: збірник матеріалів ІІ всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю*, 28 лютого 2025 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР» / Наук. ред. О. Є. Висоцька. Техн. ред. Н. В. Дев'ятко. Дніпро: КЗВО «ДАНО» ДОР», 2025. С. 157-160.

2. Солдатенко О. І. Особливості менеджменту мистецького туризму. *Психолого-педагогічні, правові та соціально-культурні проблеми сучасного суспільства: Матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф*. (Кременчук, 16-17 листопада 2023 р.): Кременчук, 2023. С. 34-35. DOI: https://doi.org/10.32782/FPHiSN.2023.1.34-35

3. Солдатенко О. І., Барсук П. В. Розвиток арт-менеджменту у сфері концертної діяльності Чернігівщини: виклики та можливості. *Професійна мистецька освіта : науково-методичні аспекти: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції.* 26-27.02 2025. Київ: Міленіум, 2025. С. 436-441

4. Солдатенко О. І. Сахно С. В. Шляхи покращення ефективності event-менеджменту в Україні. Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства. *Матеріали VI Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства»* (Одеса, 22-23 травня 2025 р.) С. 152-154

5. Солдатенко О. І. Смаглюк К. Р. Інноваційні підходи до менеджменту художніх виставок. Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства. *Матеріали VI Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства»* (Одеса, 22-23 травня 2025 р.). С. 154-156.

6. Солдатенко О. І., Войтешенко Є. О. Технології організації фандрейзингових процесів у соціокультурних закладах. *Матеріали VIII Міжнародної наукової конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання».* (Одеса, 21-22 травня 2026 року) С. 101-104.

7. Солдатенко О. І., Макіша І. С. Благодійна діяльність у соціокультурній сфері як чинник сталого розвитку культурних інституцій. *Матеріали VIII Міжнародної наукової конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Методологія та технологія*

сучасного філософського пізнання». (Одеса, 21-22 травня 2026 року). С. 124-127.

8. Солдатенко О. І., Макіша І. С. Мотиваційні механізми у менеджменті соціокультурної діяльності: поєднання соціальних і матеріальних стимулів. *НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА МОЛОДИХ: Матеріали XIX Міжнародної науково–практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих науковців.* Рівне: РВВ РДГУ. 2026. С. 346.

9. Солдатенко О. І., Цілина Д. О. Контроль у системі менеджменту соціокультурних організацій: функції, види та ефективність застосування. *Наука, освіта, суспільство очима молодих: Матеріали XIX Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих науковців.* Рівне: РВВ РДГУ. 2026. С. 333.

10. Солдатенко О. І. Використання місцевого музичного туризму при підготовці студентів спеціальності «Музичне мистецтво» та «Менеджмент соціокультурної діяльності». *Сучасні педагогіка та психологія: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень:* Матеріали міжнар. наук.-прак. конф. (м. Київ, Україна, 10–11 липня 2020 року). Київ, 2020. Ч.ІІ. С. 31–35.

11. Солдатенко О. І., Кульбако А. В. Менеджмент музичної індустрії на прикладі вуличних музикантів. Освіта та соціалізація особистості. *XIII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 24-25 квітня 2025 р.). С. 29-33.

12. Soldatenko O. I. Use of lectures-excursions in the training of culture and art specialists in universities. *International Congress «Research – Innovation – Innovative Entrepreneurship»,* 2nd edition, May 17-18, 2024, [Chişinău] / scientific committee: Eduard Coropceanu (chairperson) [et al.]. – Chişinău : [S. n.], 2024 (CEP UPSC). p. 118-124. DOI: 10.46727/c.17-18-05-2024.p118-124

Електронні ресурси

1. Державний комітет статистики України URL: http://www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 19.08.2025).

2. Міністерства освіти та науки України. URL: http://www.mon.gov.ua (дата звернення: 19.08.2025).

3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua (дата звернення: 19.08.2025).

4. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського. Електронні бібліотеки України. Улектронні бібліотеки світу. URL: http://www.library.kr.ua/libworld/elib.html (дата звернення: 19.08.2025).

5. Портал сучасних освітніх (педагогічних) е-ресурсів. URL: http://www.intellect-invest.org.ua (дата звернення: 19.08.2025).

6. Репозитарій Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка URL: http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/ (дата звернення: 19.08.2025).

7. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека URL: http://www.libr.rv.ua (дата звернення: 19.08.2025).

8. Система дистанційного навчання Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. URL: https://moodle.chnpu.edu.ua (дата звернення: 19.08.2025).

Додаток 1

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Факультет дошкільної, початкової освіти і мистецтв

Кафедра мистецьких дисциплін

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«_____»

Студента (ки)__ курсу, __групи,

спеціальності D3 «Менеджмент»

Прізвище,
ім’я,
по батькові

_____
(підпис студента)

Науковий керівник
науковий ступінь,
вчене звання

Прізвище,
ім’я,
по батькові

_____
(підпис керівника)

Чернігів – 2026

Додаток 2

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ (ПРОЄКТ)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Факультет дошкільної, початкової освіти і мистецтв

Кафедра мистецьких дисциплін

Затверджую

Завідувач кафедри

_____

«__ »_____2026 р.

Завдання

на кваліфікаційну роботу (проєкт) студентові

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи (проєкту): «……»

   Затверджена наказом ректора від «___» _____2026 р. № _____

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту): 17.05.2026.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проєкту)

Мета роботи (проекту): …

Об'єкт дослідження: …

Предмет дослідження: …

Зміст кваліфікаційної роботи (проєкту) (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. …
1.1. …
1.2. …

РОЗДІЛ 2. …
2.1. …
2.2. …

РОЗДІЛ 3.
3.1. …
3.2. …

ВИСНОВКИ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ

4. Календарний план виконання кваліфікаційної роботи (проєкту)

№ пор.	Назва етапів кваліфікаційної роботи (проєкту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Визначення напряму дослідження та затвердження теми кваліфікаційної роботи (вибір теми, визначення мети, завдань, об'єкта та предмету дослідження);		
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання кваліфікаційної роботи (складання плану, підбір і опрацювання списку літературних джерел, збирання, аналітичне опрацювання статистичного матеріалу);		
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу кваліфікаційної роботи;		
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу кваліфікаційної роботи;		

№ пор.	Назва етапів кваліфікаційної роботи (проєкту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
5	Представлення закінченої кваліфікаційної роботи на кафедру;		
6	Підготовка та проведення попереднього захисту кваліфікаційних робіт (за 9-10 днів);		
7	Підготовка та отримання письмового відгуку наукового керівника на кваліфікаційну роботу (за 7-8 днів);		
8	Зовнішнє рецензування кваліфікаційної роботи (за 5-6 днів);		
9	Вирішення питання про допуск кваліфікаційної роботи до захисту (за 5 днів);		
10	Направлення кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту;		
11	Захист кваліфікаційної роботи		

5. Дата видачі завдання « » _____ 2026 р.

6. Науковий керівник кваліфікаційної роботи (проєкту)

_____

(прізвище, ініціали, підпис)

7. Завдання прийняв до виконання студент

_____

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Відгук наукового керівника кваліфікаційної роботи (проєкту):

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Науковий керівник кваліфікаційної роботи (проєкту)

_____

(підпис, дата)

9. Висновок про кваліфікаційну роботу (проєкт):

Кваліфікаційна робота (проєкт) студента _____

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри: _____ Тамара СКОРИК

(підпис, прізвище, ініціали)

«_____»_____ 2026 р.

Додаток 3

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗАЯВИ, ПРО ВІДСУТНІСТЬ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ У КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ РОБОТІ

Завідувачу кафедри
мистецьких дисциплін
Скорик Т.В.

Заява

Я, _____
(ПІБ), повідомляю, що за результатами проведення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій кваліфікаційній роботі на тему: «_____» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія моєї роботи ідентична з друкованою.

« « _____2026 року _____ (підпис)

Додаток 4

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗГОДИ НА ПОДАЛЬШУ ПЕРЕВІРКУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ПЛАГІАТ

Згода

Я, _____, цим засвідчую, що є автором кваліфікаційної роботи на тему: «_____» несу повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї кваліфікаційної роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя кваліфікаційна робота буде направлена до репозитарію Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка і збережена у базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

« » _____2026 року _____ (_____)
Підпис *Прізвище, ініціали*

Додаток 5

ПАМ'ЯТКА СТУДЕНТУ ЩОДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБОТИ

Структура роботи

1. Титульна сторінка.
2. Завдання.
3. Зміст.
4. Робота.
5. Зовнішня рецензія.
6. Заява (академічний плагіат).
7. Згода на направлення роботи до репозитарію.

Титульний аркуш	1 сторінка (зразок 1)
Завдання	(зразок 2)
Зміст (план роботи)	1 сторінка (Зразок 3)
Вступ	не більше 2 сторінок
Основна частина (3 розділи)	30-35 сторінок
Висновки	не більше 2-3 сторінки
Список використаних джерел згідно з бібліографічними вимогами	не менше 40 позицій (**за останні 5 років!!!**)
Додатки	За необхідності
Зовнішня рецензія, підписана та завірена печаткою установи (організації)	Скан або фото
Заява, про те, що кваліфікаційна робота не містить академічного плагіату	(Зразок 3)
Згода на направлення роботи до репозитарію Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка	(Зразок 4)

ВАЖЛИВО!!!

Кваліфікаційна робота повинна обов'язково містити:

– аналіз **сучасної** ситуації відповідно до теми дослідження;
– конкретні приклади, підтверджені статистичними даними;
– графічні матеріали (таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо);
– забороняється розміщення **СКАНОВАНИХ** матеріалів;
– правильно визначені об'єкт та предмет дослідження (об'єкт – процес….., предмет – теоретико-методичні та прикладні основи…….).

Додаток 6

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ДЖЕРЕЛ

КНИГИ

Однотомні видання

Один автор

Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті – 1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.

Два і більше авторів

Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.

Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та регіональні диспропорції: у 2-х т.: кол. моногр. Київ, 2012. 436 с.

Без автора

Збірники

Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. ІІ. Київ, 2012. 464 с.

Матеріали конференцій, з'їздів, тези доповідей

Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. *Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених* : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.

Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. *Органічне виробництво і продовольча безпека: зб. матеріалів доп. учасн. ІІ Міжнар. наук.-практ. конф.* Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.

Багатотомні видання

Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ: Наук. думка, 2013. Т. 10. 784 с.

ІНШІ ВИДАННЯ

Каталоги

Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань. 2015. Київ: Академперіодика, 2016. 466 с.

Препринти

Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС; 06-1).

Авторські свідоцтва

Пат. 43976 Україна, МПК6G01L 7/02. Оптоелектронний пристрій для вимірювання тиску / П. Г. Столярчук, Р. І. Байцар, В. С. Рак, М. П. Гінгін. – № 2000105737; заявл. 10.10.2000; опубл. 15.01.2002, Бюл. № 1. 2 с.

або:

Оптоелектронний пристрій для вимірювання тиску : пат. 43976 Україна : МПК6G01L 7/02 / П. Г. Столярчук, Р. І. Байцар, В. С. Рак, М. П. Гінгін. № 2000105737; заявл. 10.10.2000; опубл. 15.01.2002, Бюл. № 1. 2 с.

Патенти

Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, C01T1/28, G21H3/00. № 200701472 ; заявл. 12.02.07 ; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.

Автореферати дисертацій

Старовойт С.В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.

Дисертації

Воскобойнікова-Гузєва О.В. Бібліотечно-інформаційна сфера України в контексті соціальних трансформацій кінця ХХ ст. – 10-х років ХХІ ст.: концепції стратегічного розвитку, динаміка змін, перспективи: дис. ... д-ра наук із соц. комунік.: 27.00.03 / Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. Київ, 2014.

Стандарти

ДСТУ 3017-95. Видання. Основні види. Терміни та визначення. Київ, 1995. 47 с.

Рецензія

Касьянов Г. Глобальна еволюція людства: культурно-цивілізаційний вимір. Вісн. Кн. палати. 2001. № 12. С. 14–15. Рец. на кн.: Шейко В. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX – початок XX ст.): монографія : у 2 т. Харків, 2001. Т. 1. 520 с. ; т. 2. 400 с.

ЧАСТИНА ВИДАННЯ

Стаття із журналу, збірника, розділ книги

Яцків Я.С., Радченко А.І. Про ефективність видання наукових журналів в Україні. *Вісн. НАН України*. 2012. № 6. С. 62–67.

Вакаренко О.Г. 20 років поступу: цифри і факти. Періодичні та книжкові видання Видавничого дому «Академперіодика» НАН України: 1996–2015. Київ: Академперіодика, 2016. С. 3–11.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ ВІДДАЛЕНОГО ДОСТУПУ

Опис ресурсу загалом

Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007. URL: http://www.nas.gov.ua/publications (дата звернення: 19.03.2014).

Опис частини електронного ресурсу
у позатекстовому переліку бібліографічних посилань

Garfield E. More on the ethics of scientific publication: abuses of authorship attribution and citation amnesia undermine the reward system of science. Essays of an information scientist. URL: http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v5p621y1981-82.pdf (Last accessed: 16.04.2013).

Опис частини електронного ресурсу у підрядковому бібліографічному посиланні (посторінкових примітках) за умови, що в тексті наведено бібліографічні відомості, які дозволяють документ ідентифікувати (його назву і прізвища авторів, рік випуску) (п. 5.3.6):

*URL: http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v5p621y1981-82.pdf (Last accessed: 16.04.2013).

Роботу виконано у межах НДР ВД «Академперіодика» НАН України за темою «Науково-видавнича діяльність НАН України та її роль у підвищенні ефективності наукових досліджень».

Навчально-методичне видання

Укладач:
СОЛДАТЕНКО Олександр Ігорович

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання та захисту кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент» Галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» Кваліфікація: Бакалавр менеджменту ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ Менеджмент соціокультурної діяльності

Технічний редактор ***О. Клімова***
Комп'ютерна верстка
та макетування ***О. Клімова***

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 23743-13583 ПР від 06.02.2019 р.

Підписано до друку 02.11.2026 р. Формат 60 х 84 1/16.
Ум. друк. арк. 3,49. Обл.-вид. арк. 2,26. Зам. № 023.
Редакційно-видавничий відділ НУЧК імені Т. Г. Шевченка,
14013, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 53,
nuchk.tipograf@gmail.com